

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: «Формування конкурентних переваг підприємств на ринку
громадського харчування»

Виконавець:

студентка ЦЗВФН

Дзюбенко Дарія Андріївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доц.

Карпенко Юлія Валентинівна

/підпис/

ВСТУП

Актуальність теми. Рік обмежень, пов'язаних з пандемією, та військовий стан негативним чином вплинули на роботу закладів громадського харчування. Останні так і не встигли налагодити роботу та вийти на показники діяльності попередніх років, втратили левову частку доходів та клієнтів. В умовах, що склалися, заклади громадського харчування схильні до суттєвого впливу з боку споживачів та вимушені створювати унікальні характеристики. За останніми споживачі матимуть можливість відрізнити продукцію / послуги підприємства від конкурентів. Саме ці унікальні характеристики згодом доцільно трансформувати в конкурентні переваги підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних основ формування конкурентних переваг підприємства та застосування отриманих знань для укріплення конкурентної позиції ТОВ «Бессарабський дворик».

В роботі встановлені та вирішені такі завдання:

- Дослідити сутність поняття конкурентних переваг підприємства;
- Проаналізувати ринок громадського харчування України відповідно до моделі п'яти конкурентних сил М. Портера;
- Оцінити конкурентну позицію ТОВ «Бессарабський дворик» та запропонувати заходи з посилення конкурентних переваг підприємства.

Об'єктом дослідження є заклад громадського харчування ТОВ «Бессарабський дворик».

Предметом дослідження є процес формування конкурентних переваг суб'єкта господарювання.

Методи досліджень, використані в магістерській роботі, включають: метод групування та порівняння (для встановлення сутності поняття "конкурентна перевага"), модель п'яти конкурентних сил М. Портера (для аналізу ринку громадського харчування України); метод попарних порівнянь (для визначення вагомості параметрів конкурентоспроможності); деревоподібна діаграма (для опису можливих напрямків з підвищення конкурентоспроможності підприємства), метод критичного шляху мережевого планування (для встановлення термінів завершення проекту встановлення дитячого майданчика), критерій прийняття управлінського рішення стосовно встановлення знижок до ціни на продукцію (для прийняття рішення щодо впровадження крос-продаж зі знижкою).

Інформаційну базу дослідження складає фінансово-господарська документація діяльності ТОВ "Бессарабський дворик", монографії, наукові публікації вітчизняних та закордонних вчених, матеріали галузевих публікацій.

Наукова новизна:

дістав подальшого розвитку методичний підхід до організації процесу крос-продажу продукції клієнту, який формалізовано через технологічну карту, записану у відповідності з методикою запису IDEF0.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50

найменувань). Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінці. Робота містить 17 таблиць, 13 рисунків.

Практична значущість роботи полягає у тому, що запропонований підхід до організації процесу крос-продажу продукції клієнту може бути реалізованим підприємством.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти управління конкурентними перевагами підприємства»** визначено сутність поняття «конкурентна перевага», розглянуто класифікаційні підходи до конкурентних переваг, вивчено методи оцінювання конкурентної позиції підприємства.

У другому розділі **«Аналіз зовнішнього та внутрішнього підприємства громадського харчування»** проаналізовано ринок громадського харчування України, вивчено фінансовий стан та досліджено конкурентоспроможність ТОВ «Бессарабський дворик»

У третьому розділі **«Пропозиції щодо формування конкурентних переваг ТОВ «Бессарабський дворик»»** обґрунтовано заходи щодо формування конкурентних переваг ТОВ «Бессарабський дворик», розроблено їх пакет, а також оцінено ефективність заходів з підвищення конкурентоспроможності.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження, проведеного в кваліфікаційній роботі, зроблено наступні висновки:

1. Аналіз наукових підходів до встановлення сутності поняття конкурентної переваги показав, що на сьогодні найбільш розповсюдженими є наступні: конкурентна перевага розглядається як переважність продукту на продуктом конкурента, як можливість зміцнити позицію підприємства на ринку, або як наявність факторів (ресурсів), здатних забезпечити переважність над суперниками.

На нашу думку, найбільш ґрунтовним, є другий науковий підхід, оскільки він найбільш повно розкриває сутність конкурентної переваги, необмежуючі джерела її утворення лише продукцією, що випускається. Відповідно до даного підходу під конкурентною перевагою пропонуємо розглядати спроможність організації зайняти та посилювати позицію на ринку, реагуючі на зміни зовнішнього середовища та додержуючись раніше розробленої стратегії розвитку.

2. За результатами аналізу ринку громадського харчування можна встановити, що у 2020 р. він тільки почав зростати, проте через військові дії у 2022 р. знову знаходиться в стадії стагнації. Розвиток підприємств ринку не є стабільним: заклади на заході країни збільшили дохід в кілька разів, а на сході – загалом не відкрилися або зруйновані. Умови діяльності закладів, що працюють, ускладнені порушеними логістичними ланцюгами, відтоком кадрів за кордон,

зменшенням реальних доходів та купівельної спроможності населення. Розвиток підприємств ринку в таких умовах цілком визначається покупцями та їх спроможністю, тобто силою споживачів, що підтверджується результатами аналізу ринку за методом п'яти конкурентних сил М. Портера.

3. Оцінка конкурентоспроможності ТОВ «Бессарабський дворик» показала, що заклад поступається основному конкуренту - ресторану «М'ясо та вино» за факторами: відвідуваність закладу клієнтами; наявність зони відпочинку. З використанням деревоподібної діаграми було оцінено можливі напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємства та обґрунтовано вибір заходів з покращення інфраструктури закладу, а також збільшення обсягів реалізації шляхом організації крос-продажів та спеціальних пропозицій для окремих категорій відвідувачів. Обґрунтовано доцільність запропонованих заходів, зокрема проект покращення інфраструктури закладу (організація дитячого майданчика) окупиться за 1,36 року з індексом доходності 1,47. У відповідності до мережевого графу підготовка до реалізації проекту буде тривати 18,5 днів.

За результатами впровадження запланованих заходів загальна оцінка конкурентоспроможності підприємства збільшиться.

АНОТАЦІЯ

Дзюбенко Дарії Андріївни, «Формування конкурентних переваг підприємств на ринку

громадського харчування»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 073 "Менеджмент" за магістерською програмою «Менеджмент організацій»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – підприємство ТОВ "Бессарабський дворик", підприємство громадського харчування.

У роботі визначаються теоретичні аспекти формування конкурентних переваг підприємства.

Проаналізовано ринок громадського харчування України та встановлено найбільш впливові сили.

Сформовано конкурентні переваги діяльності ТОВ "Бессарабський дворик" та запропоновано заходи щодо її реалізації

Ключові слова: конкурентні переваги, ринок громадського харчування, метод п'яти конкурентних сил Портера, деревоподібна діаграма, мережевий графік реалізації проекту, технологічна карта процесу.

ANNOTATION

Dzyubenko Daria, «Formation of competitive advantages of enterprises in the catering market»,
thesis for Master degree
in specialty 073 «Management » under the program «Management of Organizations»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2022

Thesis consists of three chapters. Object of study is Bessarabsky dvoryk LLC, a public catering enterprise.

The paper considers the theoretical aspects of competitive advantages' formation. Their classification is given.

The Ukrainian market of public catering is analysed. The most influential forces are determined.

The competitive strategy of Bessarabsky dvoryk LLC activity is formed and measures on its realization are offered

Keywords: competitive advantages, catering market, method of Porter's 5 competitive forces, tree diagram, network schedule of project implementation, technological map of the process.